

Rapport

Naturvärdesinventering

Del av fastigheten Källby 6:6, Nordskog etapp 4, Götene kommun

2022-10-05

Beställare: Götene kommun

Uppdragsorganisation

Projektledare/inventerare: Lennart Lindelöf
076-799 99 27
lennart@jordnaramiljo.se

Inventerare/Kvalitetsgranskning: Anna Björk
070-533 18 22
anna@jordnaramiljo.se

Projektnr: 22014

Beställare: Götene kommun – Sektor Samhällsbyggnad

Kontaktperson: Elin Perjos
0511-386068
elin.perjos@gotene.se

Jordnära Miljökonsult AB
Tallhagsgatan 2
53140 Lidköping
Organisationsnummer: 556964-5517

Växel: 010-750 05 55
info@jordnaramiljo.se
www.jordnaramiljo.se

Bild försättsblad: Foto taget av Lennart Lindelöf i samband med inventeringen 2022-07-27

Innehåll

1	Bakgrund och syfte	4
2	Metodik	4
2.1	Förarbete	4
2.2	Fältinventering	4
2.3	Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt.....	4
2.4	Naturvärdesbedömning	5
2.5	Detaljeringsgrad och tillägg.....	5
2.6	Naturvårdsarter	6
2.7	Övrigt om arter.....	6
3	Områdesbeskrivning.....	7
4	Utförande	7
5	Resultat.....	7
5.1	Tidigare dokumenterade artobservationer eller naturvärden.....	7
5.2	Naturvärdesinventering 2022-07-27	8
5.3	Artobservationer samt hotade, skyddade och fridlysta arter	9
6	Samlad naturvärdesbedömning	9
7	Slutsatser och rekommendationer med hänsyn till naturen vid exploatering	9
	Referenser	10

1 Bakgrund och syfte

Jordnära Miljökonsult AB har på uppdrag av Götene kommun, sektor Samhällsbyggnad, utfört en naturvärdesinventering (NVI) inom del av fastigheten Källby 6:6 i Götene kommun. Det planeras för bostadsområde inom området, Nordskog etapp 4. Naturvärdesinventeringen syftar till att utreda, beskriva och värdera naturvärden inom inventeringsområdet och kommer utgöra underlag till framtagandet av detaljplan för området.

2 Metodik

Naturvärdesinventeringen har utförts enligt Svensk Standard 199000:2014 och 199001:2014 (SIS, 2014a; 2014b). Syftet är att identifiera geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald samt en bedömning av denna betydelse. Områden med positiv betydelse för biologisk mångfald avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Biologisk mångfald avser mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

2.1 Förarbete

Förarbetet genomförs för att identifiera potentiella naturvärdesobjekt. Flygbilder över inventeringsområdet tolkades och information om biologiska värden och naturvårdsintressen letades fram från följande källor:

- WebbGIS för Västra Götalands län, Informationskartan Västra Götaland
- Skogens pärlor från Skogsstyrelsen
- Skyddad natur från Naturvårdsverket
- Artportalen, ArtDatabankens databaser (juli 2022)

2.2 Fältinventering

Fältinventeringen genomfördes med detaljeringsgrad detalj, vilket innebär att eventuella naturvärdesobjekt med en yta på 10 m³ eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd på minst 10 m och en bredd på minst 0,5 m ska redovisas. Vid fältinventering går inventeraren genom inventeringsområdet. Utifrån kunskap och erfarenhet eftersöks biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald.

2.3 Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

I samband med naturvärdesinventering enligt svensk standard (SIS, 2014a) ska naturvärdesobjekt (geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald) och landskapsobjekt (geografiskt område med naturvärde av landskapsekologisk karaktär) avgränsas och beskrivas. Naturvärdesobjekten utgörs av en dominerande naturtyp och naturvärdet ska bedömas.

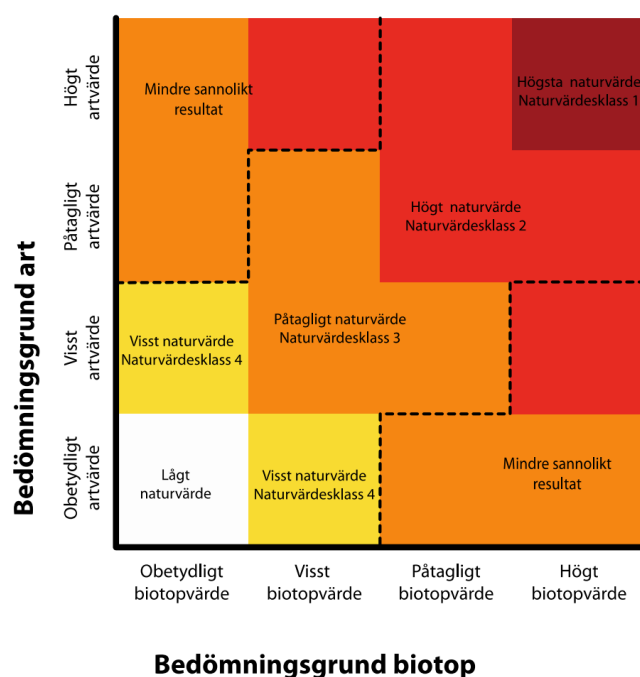
Som komplement till naturvärdesobjekt avgränsas landskapsobjekt. Ett landskapsobjekt kan bestå av flera olika naturtyper och naturvärdet behöver inte bedömas. Landskapsobjekt omfattar vanligen ett eller flera naturvärdesobjekt.

2.4 Naturvärdesbedömning

Vid en naturvärdesbedömning görs en bedömning av naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald. Bedömningen görs i tre eller fyra naturvärdesklasser (tabell 1) där områdenas artvärde och biotopvärde vägs samman, se figur 1. Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska medan naturvärdesklass 4 är ett tillägg.

Tabell 1. Naturvärdesklasser enligt svensk standard (SIS, 2014a).

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1 Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2 Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4 Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Figur 1. Naturvärdesbedömning med naturvärdesklass utifrån biotopvärde och artvärde (bildkälla: SIS, 2014a.)

2.5 Detaljeringsgrad och tillägg

Naturvärdesinventering enligt standarden kan utföras med olika detaljeringsgrad och tillägg. Denna inventering har skett på fältnivå med detaljeringsgrad detalj. Det innebär att eventuella naturvärdesobjekt med en yta på 10 m³ eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd på minst 10 m och en bredd på minst 0,5 m ska redovisas. Tillägget naturvärdesklass 4 har ingått.

2.6 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter avser arter som indikerar att ett område har naturvärde eller arter som själva har en särskild betydelse för den biologiska mångfalden. Rödlistade arter och skyddade arter är av särskild betydelse bland naturvårdsarterna. Även typiska arter, ansvarsarter och signalarter ingår i begreppet naturvårdsarter.

Rödlistade arter är arter som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftiga populationer i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. De delas in i hotkategorierna nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN), akut hotad (CR) samt nationellt utdöd (RE). I denna rapport markeras rödlistade arter med någon av ovanstående förkortningar för hotkategori efter artnamnet. Hotade arter är de som finns i kategorierna VU, EN och CR.

Skyddade eller fridlysta arter är arter som omfattas av förbuden enligt 4–9 §§ Artskyddsförordningen. Samtliga fåglar är skyddade och praxis gällande fåglar är att beakta rödlistade arter och arter som redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv (EG, 2009). Skyddade arter markeras i rapporten med (§) efter artnamnet.

2.7 Övrigt om arter

Inventering av arter syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

Naturvårdsarter som eventuellt påträffas i samband med inventeringen registreras i Artportalen.

3 Områdesbeskrivning

Det aktuella inventeringsområdets area uppgår till ca 3 hektar och redovisas i figur 2.

Inventeringsområdet ligger inom fastigheten Källby 6:6, i norra delen av Källby. Området består till stor del av barrskog med varierande inslag av lövträd. Jordlagret består av finsand och berggrunden består av gnejs (SGU, 2022a; 2022b). Norrut och österut fortsätter skogen och i söder ligger det nya villakvarter. Bebyggelse finns väster om området ned mot Vänern.

Hela området med omgivningar var skog 1960 enligt lantmäteriets ortofoton (Lantmäteriet, 2022). (Länsstyrelsen, 2022).

Nästan hela inventeringsområdet ligger inom strandskyddat område, förutom delen längst i öster.

Figur 2. Karta över aktuellt inventeringsområde i Källby. NVI genomfördes i det gulmarkerade området. (Bildkälla: minkarta.lantmateriet.se)

4 Utförande

Förstudien genomfördes under juni-juli 2022 innan fältinventeringen av Lennart Lindelöf. Fältinventeringen genomfördes 2022-07-27 av Lennart Lindelöf (ansvar för skogsmark) och Anna Björk (ansvar för öppen mark), Jordnära Miljökonsult. Hela inventeringsområdet gick igenom.

5 Resultat

5.1 Tidigare dokumenterade artobservationer eller naturvärden

De artobservationer som tidigare rapporterats in till artportalen från inventeringsområdet är jättebalsamin. Ytterligare en sökning i artportalen genomfördes där områden utanför aktuellt inventeringsområde inkluderades eftersom intilliggande artobservationer kan ge en bild av områdets artsammansättning. I området kring inventeringsområdet är de registrerade observationerna av

naturvårdsarter fåglar. Flertalet av dessa fågelarter är sådana som passerar eller som främst är knutna till vattnet eller strandområdet. Av de i närområdet observerade naturvårdsarterna är talltita (NT) och entita (NT) de som mer eller mindre är beroende av skogsbiotoper.

5.2 Naturvärdesinventering 2022-07-27

Inventeringsområdet är ca 3 ha stort och utgörs framför allt av barrskog med tall och gran. Inslaget av lövträd varierar och det förekommer både björk, ek, hägg, rönn, sälg och klibbal i området. Död ved förekommer i form av enstaka lågor (tall, björk och gran) och en högstubbe (gran) med hackspettshål (förmodligen större hackspett). Inslaget av löv, framförallt björk, är störst i den norra delen och längst västerut. I den västra delen finns det enstaka lite större ekar, se bild på försättsbladet. Markvegetationen varierar med inslag av vanliga skogsarter i buskskiktet som blåbär, ekorrbär, harsyra, ljung, örnbräken, skogskovall och hallon.

I söder avgränsas området av befintlig väg. Området närmast vägen är påverkat av skötseln av vägen och vägområdet m.m. Oxel och körsbär har planterats i anslutning till vägen. Blekbalsamin förekommer i området. Skogen närmast vägen består framförallt av parkställd björkskog.

I norra delen av området är det ett mindre igenvuxet dike med relativt frodig och ung björkdominerad lövskog med inslag av framförallt klibbal och en del gran. Inom området förekommer de invasiva främmande arterna jättebalsamin samt blekbalsamin spritt längs dikesstråket och fastighetsgränsen.

Ett litet bestånd av revlummer (§) förekommer centralt i inventeringsområdet, se figur 3.

Figur 3. Ortofoto över inventeringsområdet. Förekomsten av revlummer (§) markerad med röd punkt.

5.2.1 Naturvärdesobjekt

Inget naturvärdesobjekt har avgränsats vid inventeringen.

5.3 Artobservationer samt hotade, skyddade och fridlysta arter

Litet bestånd med revlummer (§) finns centralt i området, se figur 3 och 4. Gamla hackspår efter större hackspett (§) i död gran/högstubbe ganska centralt i området.

Figur 4. Revlummer fotograferad inom området. Foto: Anna Björk, 2022-07-27.

6 Samlad naturvärdesbedömning

Området har i sin helhet låga naturvärden. Den enda naturvårdsart som vid naturvärdesinventeringen observerats inom inventeringsområdet är revlummer som förekommer på en liten fläck i området. Det förekommer enstaka grövre lågor och en högstubbe med hål inom inventeringsområdet.

7 Slutsatser och rekommendationer med hänsyn till naturen vid exploatering

Jordnära Miljökonsult rekommenderar att spara träd inom inventeringsområdet, framför allt ekar och äldre/grova tallar samt högstubbe med hål. Grövre lågor kan med fördel sparas genom att låta dem ligga kvar eller flytta dem till delar som ska vara naturmark.

I den norra delen av inventeringsområdet har jättebalsamin och blekbalsamin hittats längs det igenvuxna diket i samband med inventeringen. Blekbalsamin finns också i sydöstra hörnet av inventeringsområdet. Förekomsten av jättebalsamin föranleder åtgärder för att undvika spridning av den invasiva arten i samband med markarbeten, skötsel och andra åtgärder inom området. Jättebalsamin omfattas av EU-förordningen (nr 1143/2014) om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Naturvårdsverket rekommenderar att plantor och växtdelar av jättebalsamin hanteras varsamt om det finns fröställningar på plantorna. Frö- eller blomställningar kan lämpligtvis klippas av och hanteras separat i förslutna säckar eller påsar

(Naturvårdsverket, 2022a). Mer information om hanteringen av avfall med jättebalsamin finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Blekbalsamin omfattas inte av ovan nämnda EU-förordning men det är en invasiv art (Artdatabanken, 2018) som med fördel kan hanteras som jättebalsamin i samband med hanteringen av jättebalsamin för att undvika spridning.

Referenser

Artportalen, 2022. SLU Artdatabank. www.artportalen.se.

Artdatabanken, 2018. Strand, M., Aronsson, M., & Svensson, M. 2018. Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista. ArtDatabanken Rapporterar 21. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

EG, 2009. Rådets direktiv 2009/147/EG (79/409/EEG) av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.

Länsstyrelsen, 2022. Länsstyrelsernas GIS-tjänster. Karttjänster (webbGIS), Infokartan Västra Götaland. <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Vastragotaland/Infokartan>.

Naturvårdsverket, 2022a. Invasiva främmande arter. <https://naturvardsverket.se/Amnen/Invasiva-frammande-arter>.

Naturvårdsverket, 2022b. Skyddad natur. <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se>.

SGU, 2022a. Sveriges Geologiska Undersökning, Berggrund i Kartvisaren, www.sgu.se.

SGU, 2022b. Sveriges Geologiska Undersökning, Jordartslager i Kartvisaren, www.sgu.se.

SIS, 2014a. SIS-SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.

SIS, 2014b. SIS-TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – komplement till SS199000.

Skogsstyrelsen, 2022. Karttjänsten Skogens pärlor. <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Bildkällor

Lantmäteriet, Min karta 2022.